UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Suumma [!] de laudibus christifere virginis Marie

Albertus <Magnus, Heiliger>

Colonie, 1502

VD16 A 1357

De d[omini]s tecum

urn:nbn:de:hbz:466:1-69610

Visual Library

balſamū aromatiſans ꝛc. Et alibi. Quaſi cedrꝰ exaltata ſum in ly-
bano ꝛc. Eſt etiā rō plenitudinis quā in ſe ꝯtinet plenitudo btiſſi-
me ꝟginis, ſm quā aliqs dr plenus ſpūſcō. hāc ḡ habuit btiſſima ꝟ-
go in ſummo q̄ ſpūſcō cū patre ꝛ filio plena etiā fuit corꝑalr vtpo-
te in q̄ plenitudo diuinitatꝫ habuit corꝑalr. Vñ vidimꝰ eā plenam
charitate ꝛ dilectōe. deꝰ āt charitas Johis. i. iō deo plena fuit q̄ cha-
ritate deo plena fuit. ¶ Ex his ḡ manifeſtū ē q̄liter btiſſima ꝟgo om̄i
grā. om̄i plenitudine. om̄i rōne plenitudinis ꝛ om̄ibus modis gra
tia plena fuit. ¶ Sequit̄ dñs tecū

Videt̄ Aūt q̄ nō bñ ponat̄ in hoc loco. q̄ꝛ vt dt phs Ser- Rō pᵃ.
mones inq̄rendi ſunt ſm materiā. ḡ in materia ſalu-
tatōis nō dꝫ poni nomē timoris. ſꝫ dñs ē nomē timoris. iuxta illud
Math. Si ego ſum dñs vbi ē timoꝛ meus. ḡ cū hic agat̄ oīno de
amore ꝛ materia amoris nomē timoris hic nō dꝫ poni ſꝫ amoris. ꝛ
ita nō debuit dicere dñs tecū. ſꝫ pater tecū. ¶ Itē cū trinitas tota ſit 2
mittens hāc ſalutatōem. videt̄ q̄ debuit dicere trinitas tecū. ¶ Item 3
ille q̄ annūciat̄ vocat̄ emanuel qd ē interp̄tatū nobiſcū deꝰ. ꝛ illa al-
loquutio facta fuit in iſta annūciatōe. ḡ potiſſime debuit dicere deus
tecū vel deꝰ nobiſcū. ¶ Itē p hāc annūciatōem factꝰ ē dñs nobiſcū. 4
ḡ dicere dꝫ dñs nobiſcū. ¶ Itē dr eē dñs nobiſcū vel cū alio ſpecialr 5
p inhabitantē grāꝫ. ſꝫ illa appropꝛiatē ſpūiſcō. ḡ debuit dicere ſcꝫ ſpūſ
ſcūs tecū. ¶ Itē annūciatio ꝛ iſta ꝯceptio a ꝓprietate facta fuit de ſpū 6
ſcō. ḡ dicere debuit ſpūſſcūs tecū. ¶ Itē modus ſalutādi dei fuit pax 7
vob. ḡ cū in iſta ſalutaret̄ ex pte dñi debuit dicere pax vobis vl' pax
tecū. ¶ Itē Augꝰ. in libro ꝯfeſſionū. Mecū eras ꝛ ego tecū nō erā. 8
ḡ dñs ē cū malis ꝛ mali nō ſunt cū dño. ſꝫ tm̄ boni. ḡ cū btiſſima ꝟ-
go ſumma ſit de nūero bonoꝝ debuit dicere tu cū dño. ¶ Itē cū dñs 9
hic nūciet̄ futurꝰ in eā p corꝑalē p̄ntiā. fuit āt p corꝑalē p̄ntiā in ea.
et iſte ē ꝓpriꝰ modus eſſendi in. ḡ cū btiſſima ꝟgine fuit ꝛ cū nullo
alio. ḡ cū illū ꝓpriū modū eſſendi in h̄ deberet exp̄mere debuiſſet di-
xiſſe dñs in te. ¶ Itē Hiere. ſcribēs de iſta aſſociatōe de q̄ agit̄ hic dt 10
xxxi. Mulier circūdabit viꝝ. Sꝫ qd circūdat̄ ab alio. illd ē in illo. ḡ
debuit dicere dñs in te ¶ Itē i diuinis vbi ē idētitas nature dt. ego 11
in patre ꝛ pr̄ in me ē. ḡ cū h̄ notet̄ aſſociaº ſm eādē naturā in ſpē de-
buit dicere dñs i te. ¶ Itē dñs abſolute dictū poni ſolet ꝓ pte vt ibi 12
Verbo dñi firmati ſunt celi. ḡ cū h̄ notet̄ p̄ntia corꝑalis q̄ nō ꝯuenit
pr̄i nō debuit dicere dñs tecū. ¶ Itē q̄rit̄ q̄re nō dt dñs oīpotens vel
dñs exercituū vel hmōi. Itē q̄re nullū ponit̄ ꝟbū Itē dñs dr quaſi Querit̄
dās minas. h̄ āt nulla fuit ꝯminaº ſꝫ magna ꝓmiſſio. ḡ male h̄ ponit̄
dñs Itē dñs iportat reſpectū ad ſeruū. q̄re nō determiat̄ ille reſpectꝰ vt
diceret̄ cuiꝰ eēt dñs Itē cū oīs aſſociaº ſit i aliq̄ q̄rit̄ i q̄ ſit iſta aſſociaº

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Si in eſſe vt ſit ſenſus dñs eſt tecum. iſta aſſociatio ꝯuenit oībus. eſſe eñ couenīēs ē ei cū oībꝫ entibus. ḡ in hoc dr̄ nihil qḋ appropꝛietur beatiſſime virgini.

Rº ¶ Ad hec dicimus ꝙ in iſta ſalutatõe ꝑ hoc ꝙ dr̄ dñs tecū duo intendunt. Unū vt pſona mittētis ꝓprie expmat. alterꝫ vt liberꝫ arbitriū btiſſime ꝟginis ad credendū inclinet ad ꝯſentiendū Iſta aūt duo pfectiſſime ꝛ appropꝛiatiſſime expmit hoc nomē dñs qḋ a potētia iponit. ꝛ qñ abſolute dr̄ ſoli deo appropꝛiat. alij ꝟo dñi ꝛ ſerui ſūt reſpectiue. ipe āt abſolute eſt dñs qm̄ dñs eſt oīm qḋ ſolius dei trinitatis ē ꝓpriū. q̄ ē pſona mittens in hac ſalutatõe. ꝛ ſic pſona mittēs ꝓprie noīat Per idē āt ꝓprie liberꝫ arbitriū glioſiſſime ꝟginis inclinat. qꝛ ad ꝯſentiendū in mirabilia marie diſponit fides. ꝛ maxime fides de oīpotētia. qꝛ credit ꝛ aduertit deū oīa poſſe facere. acq̄eſcit ipm

Nouiſſimorū nouorꝫ nūciat. poſſe naturas mutare ꝛ naturꝫ ipare Vñ cū h̄ oīꝫ nouorꝫ nouiſſimū nūciet btiſſime ꝟgine ad credēdū ꝯgruētiſſime ponit h̄ hoc nomē dñs qḋ abſolute poſitū ē oīpotentie dei demonſtratiū. Quia etiā liberꝫ ar

q̄re non dixit dñs oīpotens vel exercituū. bitriū btiſſime ꝟginis facile erat ad credendū paratū nō indiguit expreſſiua inſinuatõe oīpotentie cū terrore vt diceret dñs oīpotens vel dñs exercituū. ſꝫ ſuffecit q̄ſi leuis annūciatio ꝛ q̄ſi obſcura potentie expreſſio. q̄lis ꝑ hoc nomē dñs iportat. Dicit ḡ ei dñs tecū. q̄ſi ei aperte dicat nihil tibi credas ipoſſibile. nihil eñ credit ſibi ipoſſibile qui ſcit ſe dñm in ſociū habere. ſꝫ ꝯfidēter oīa poſſum in eo q̄ ē mecū Si eñ aliq̄ duo vnū officiū debent opari q̄d ipedit ſi vnꝰ ſit debilis ſi alter ſit adeo fortis vt ꝑ ſe officiū ad effectꝰ poſſit ꝑducere iſto etiā nō

Soº obiectorꝫ iuuāte. ¶ Ex his pꝫ ſol'o ad oīa obiecta vſqꝫ ad vltimū qḋ q̄ſitum erat de aſſociatõe. Ad hoc āt dicimus ꝙ hec aſſociatio notat in oībꝫ

Triplex ē aſſociatio. in genere in q̄bꝫ aſſociatio pt̄ eē. Eſt āt triplex aſſociatio. in eſſendo. aſſociatio in patiendo. aſſociatio in agēdo Aſſociatio in eſſendo duplex dr̄. abſolute vel reſpectiue. Si abſolute. vel in ſubāli vel in q̄li vl' in quāto. Aſſociatio in ſubāli ē identitas. in q̄li ſilitudo. in quanto eq̄litas. Inter deū ꝛ btiſſimā ꝟginē fuit aſſociatio in ſubāli ſcꝫ hūanitateq̄ fuit verus hō de hoīe ꝟo. Fuit etiā in q̄li ſcꝫ ſilitudo volūtatis vnꝰ in vtroqꝫ. fuit etiā in quāto. ſ. eq̄lis potētia in genere. ipa eñ eiuſdē regni regina ē cuius ipe ē rex. Itē inter ipos pt̄ notari identitas in natura. ſilitudo in forma naturali. eq̄litas in ꝟtute naturali ſiue in potētia. Si aūt eſt cōmunio in eſſendo reſpectiue. hoc ē duorꝫ ad inuicē vel duorꝫ ad vnum. Si ꝑmo mō illa ꝯmunio fuit hic in ſummo. qꝛ ipa ē mater ſua ꝛ ipe filius eius. Si ſcḋo mō tūc ē vl' ad vnū tp̄s vel ad vnū locū vel ad vnū ſitū vel ad vnū habitū. Scḋꝫ tp̄s fuit ibi cōio. qꝛ ſil' ipa mater dei ꝛ ipe ſil' filius hoīs ꝛ econuerſo. Scḋm locū fuit cōio. ipa eñ eū ſecū portauit de loco ad locū q̄cum

qȝ infra noue͂ me͂ſes iuit. Poſſum⁹ ąt ꝛ iſtas cōiones tp̄is ꝛ loci ſub Tēp⁹
diuidere. Eſt em̄ tp̄s aduerſitatis ꝛ tp̄s ꝓſperitatꝭ. Aduerſitatis aūt duplex
eſt; duplex vel a ſeipo vel ab alio. ꝛ ſic triplex erit tp̄s. ſcȝ tp̄s ꝓp̄rie Loc⁹
humiliatōis. tp̄s aliene pſequutōis ꝛ tp̄s ꝯſolatōis Et in his oībus Tēp⁹ triplex.
fuit dn̄s cū ea. In tp̄e ꝓp̄rie humiliatōis. in purificatōe qn̄ obtulit
ip̄m ad templū Luc. ij. in aliena pſequutōe ſicut in paſſione qn̄ ſta/
bat ſb cruce Jo. xxi. in ſup̄ma ꝯſolatōe ſicut in reſurrectōe. ¶ Jte͂ lo/
coꝝ alius penalis. alius naturalis. alius dignitatis. Naturalis ē vte Loc⁹ triplex
rus. penalis vt exiliū. dignitatis vt ſoliū. Jn his oībꝫ fuit dn̄s ſecū
et ipa cū dn̄o. Dn̄s em̄ ſecū fuit in vtero. ſecū in exilio. ſecū in ſolio.
Jte͂ diuerſi in diuerſis locis ſole͂t eē ſil̄. fratres ſil̄ in domo. pater ꝛ fi/
lius ſil̄ in menſa. vir ꝛ mulier ſil̄ in lecto. dn̄s ꝛ ſeruus ſil̄ in via vl̄ in
comitatu. Jpa ąt in oībꝫ his fuit ſecū. ſil̄ in domo vt frater cū ſorore.
ſil̄ in me͂ſa vt fili⁹ cū matre. ſil̄ in lecto vt ſponſus cū ſpōſa. in comi
tatu vt dn̄s cū ancilla. De p̄mo ďt p̄s. Ecce qȝ bonū ꝛ qȝ iocundum
habitare fratres in vnū. De ſcd̄o Math. xv. nō ē bonū ſumere pane͂
filioꝝ ꝛc̄. De tercio ďr in Gen̄. ꝓpter hoc relinquet hō patre͂ ꝛ matre͂
De q̄rto ďr Jo. xij. Si q̄s miniſtret mihi me ſequat̄. Fuit etiā cōmu
nio cū eo ſm̄ ſitū oī mō. ip̄e em̄ noue͂ me͂ſibꝫ cū iace͂te iacebat. cū ſede͂
te ſedebat. cū ſurge͂te ſurgebat ꝛ ſic de reliq̄s fuit Eſt ibi etiā ꝯmunio
ſubalis ſm̄ habitū. ipa em̄ btā ꝟgo induit ip̄m deū eade͂ carne q̄ ipa
fuit induta. Vn̄ ap̄ls. Jn ſilitudine͂ hoīm factus ꝛ habitu inuetus
vt hō. Fuit etiā ibi cōio in patiendo. Eſt ąt triplex ꝯpaſſio. acciden/ Cōpaſſio ē tri
talis vt ſeruus dn̄o. naturalis vt mr̄ filio. eēntialis vt me͂brū cū me͂/ plex.
bro. ipa igit̄ ꝯpaſſa fuit ei vt ancilla fideliſſima dn̄o ſuo. vt mater fi
deliſſima filio ſuo. vt me͂brū dilectiſſimo me͂bro. ¶ Jte͂ in age͂do fu/
it inter eos oīmoda cōio. Tria ſunt genera hoīm q̄ neceſſario cōicat Tria hoīm ge
ſibi in agendo. Cōtrahentes. genera͂tes. adiuua͂tes. Et ipa btā ꝟgo nera
cōicauit cū dn̄o deo in ꝯtractu mr̄imonij hoīs ꝛ dei. in generatōe fi/
lij. in adiutorio generis hūani. Et ſic cōicauit ei in oīni in q̄ ꝯtingit
alicui cōicare. Dn̄s ąt oīm generalr̄ ꝑ creatōem. hoīm ꝑ rede͂ptōem. Ah nota
tuus ꝑ imediatā ſuſceptōem. xp̄i hoīs ꝑ vnione͂. ꝛ tecū ꝑ eſſentiam.
p̄ſentiā. potentiā. inhabitante͂ grām. corꝑale͂ p̄n̄tiā. Vn̄ Bern. Sȝ
cū ita ſit cū oībꝫ ſcīs. ſpecialr̄ tn̄ cū maria. cū q̄ vtiqȝ tanta ꝯſenſio ei
fuit vt illius nō ſolū volūtate͂ ſȝ etiā ſibi carne͂ ꝯiūgeret ꝛ de ſua car/
ne ꝟginea vnū xp̄m efficeret. vel potius vn⁹ xp̄us fieret. q̄ ꝛ ſi nec tot⁹
de deo. nec totus de ꝟgine. totus tn̄ dei ꝛ totus ꝟginis eēt. nec duo fi/
lij ſȝ vnus vtriuſqȝ filius. Ait itaqȝ. Aue grā plena dn̄s tecū bn̄di/
cta tu in mulieribꝫ. nec tm̄ dn̄s filius tecū. ſȝ etiā dn̄s ſpūſanct⁹ de q̄
cōcipies. dn̄s pater inquā tecū q̄ ſuū filiū facit ꝛ tuū. filius tecū qui
ad ꝯdendū in te mirabile ſacramentū miro mō ꝛ ſibi facit genitale

ſecretū. ⁊ tibi ꝯſeruauit ꝟginale ſignaculū. ſpūſſanctus tecū q̄ cū pa-
tre ⁊ filio tuū ſanctificauit vterū. Jtē de eodē Maximus eps. Dn̄s
tecū. in mente tecū. in ventre tecū. in vtero tecū. in auxilio tecū. ¶ Ex
his patet qualiter dn̄s fuerit cum beata virgine om̄i modo quo cō-
tingit aliquid eſſe cum alio.

Rō pª Benedicta tu in mulieribꝰ. De hac clauſula q̄ritur an addat ali
qd ſup plenitudinē grē aut nihil. Si nihil addit ḡ ſuperfluit.
Si aliquid addit. ḡ illa plena grā nō fuit. ḡ angelus falſum dixit
2. qn̄ ipam ꝑus plenā grā nūciauit. ¶ Jtē natura ſua eadē eſt cū natu-
ra mulierū. ḡ ſi excellit hoc ē in grā. ſꝫ oīs grā includit cū dr̄. grā ple-
3 na. ḡ fruſtra addit poſtea. bn̄dicta tu in mulieribꝰ. ¶ Jtē ſi iſta bn̄di
ctio addat aliq̄d grē ⁊ in grā excellit viros ⁊ mulieres tūc debuiſſet
dixiſſe. ⁊ bn̄dicta tu in hoībꝰ ⁊ etiā bn̄dicta tu in oībꝰ creaturis cū
4 in grā ſit excellētior vniuerſis ¶ Jtē bn̄dicta tu in mulieribꝰ. Gloſa.
q̄ ſine exēplo muliebris ꝯditōis ꝟgo ⁊ mater deū ⁊ hoīem genuit. ſꝫ
illud totū in plenitudine grē eſt ꝯprehenſum. ḡ fruſtra hoc repetit.
5. ¶ Jtē cū ꝟgines oēs excellentiā hn̄t dignitatꝫ. iſta bn̄dictio oībus
ꝟginibꝰ ꝯuenire videt̄. oēs em̄ ꝟgines inq̄ntū ꝟgines bn̄dicte ſunt
in mulieribꝰ. ⁊ ſic potius debuiſſet dixiſſe. bn̄dicta tu in ꝟginibus.
6 ¶ Jtem ſi ꝓpter fecunditatē ꝟginalē benedicta eſt in mulieribꝰ tunc
7 multo potius dixiſſet. benedicta tu in matribꝰ. ¶ Jtē plus eſt factū
q̄ꝫ dictū. benedicta aūt dr̄. q2 bene aucta. ideo potius dixiſſet bn̄dicta
8 tu mulieribꝰ q̄ꝫ bn̄dicta tu in mulieribꝰ. ¶ Jtē cū bn̄dictio q̄dā ſit
glīe. q̄dā grē. oīs aūt bn̄dictio glīe includit in ſe bn̄dictōnem grē. ḡ
plus dixiſſet dicendo. Tu glorioſa in mulieribꝰ. Jtē bn̄dicta tu in
mulieribꝰ. Glo. i. pre mulieribꝰ. Et alibi in figura dr̄. Benedicta tu
inter mulieres Judith. vi. Jtē Heſter. ij. aſſuerus dilexit Heſter ſup
Querit̄ oēs mulieres. ¶ Jtē querit̄. vtrū ſit dr̄ia inter bn̄dicta tu in mulieri-
bus ⁊ pre mulieribꝰ ⁊ inter mulieres ⁊ plus q̄ꝫ omnes mulieres.
¶ Jtē q̄rit̄. vtrū ꝓnomē demōſtratm̄ ſcd'e ꝑſone notet ibi excellentiā
Cōtra. vel diſcretōem. ¶ Et videt̄ ꝙ nō diſcretōem. q2 ſunt multe alie mulie
res bn̄dicte in mulieribꝰ. Si āt excellentiā cū excellentiā nō tm̄ ha-
beat reſpectu mulierū. ſꝫ reſpectu oīm creaturarū dixiſſe debuerat. bn̄di
Querit̄. cta tu in oībꝰ creaturis. ¶ Jtē q̄rit̄. vtrū iſta bn̄dictio btiſſime virgi
nis ꝯprehēdat oīm aliorū bn̄dictōem in ſe. Et videt̄ ꝙ ſic. imo nec
dubitabile videt̄. q̄d em̄ magni vel miri ſi habuerit bn̄dictōem oīm
gentiū. q̄ bn̄dictōes oīm angelorū ⁊ grās habuit ⁊ a nullo illuſtriū
vincitur plus magnorum.

Rᵒ ¶ Ad hec ſoluendo dicimus ꝙ quadruplex eſt ratio bn̄dictōnis
rō bn̄dictōis ē q̄druplex. Dicit̄ em̄ bn̄dictio maledicti euacuatio. Jtē dr̄ bn̄dictio fecundita-
tis ampliatio. vn̄ bn̄dixit eis dicens. Creſcite ⁊ multiplicamini ⁊c.

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN